

Autója, két másik kocsi és az élete is összetört

Beszélgetni akart, majdnem belehalt

Egy szegedi asszony gépkocsival haladt az E75-ös úton, amikor egy út szélén várakozó autóban megpillantotta barátját. Beszélni akart vele, ezért megpróbált leparkolni. A manőver kis híján életébe került, autója totálkárosra tört, és két másik jármű is megsérült.

– Bárcsak én is ott maradtam volna – kezdte az asszony a kórteremben, majd miután megegyeztünk, hogy az emberi életnél nincs értékesebb, a negyvenéves vállalkozó a szegedi II-es kórház hátsó udvarában néhány cigaretta és kávé mellett elmesélte, mi történt a hét elején, amikor autójával nagy sebességgel egy teherautónak ütközött.

– Egy csomó komplikációt okozott az életemben, pedig így is volt már elég – kezdte a neve elhallgatását kérő, szerencsétlenül járt vállalkozó. – Három hónapos volt a kocsim. Majdnem hárommillió forintot fizettem érte. Most utólag áldom az eszem, hogy nem sajnáltam a pénzt a biztonsági felszerelésekre – folytatta.

Az asszony a hét elején, a reggeli órákban Szegedre tartott, amikor a szatymazi körforgalomtól pár száz méterre megpillantotta egyik ismerőse parkoló autóját. – Egyszerűen megőrültem annak, hogy látom. Nem lett volna fontos, hogy beszéljünk. Abban a pillanatban vettem észre, hogy ott áll, amikor elsuhanam mellett. Fél másodperc és egy apró kormánymozdulat elég volt. Új volt a kocsim, nem szoktam még meg a szélességét. Be akar-

tam állni elébük, de elnéztem a távolságot – mesélte az asszony, aki végül nagy sebességgel nekiütközött ismerőse parkoló autójának.

A gépkocsi jobb oldala a kesztyűtartóig szinte megsemmisült, a jobb első kerék az ütközés erejétől kiszakadt. A negyvenéves nő a karambol pillanatától kezdve semmire sem emlékezett, csak a kórházban tért magához késő délután.

A csapódás után a gépkocsi, egy Hyundai Accent az ismerős autó előtt parkoló teherautónak vágódott, majd a tengelye körül többször megpördülve az út közepéig sodródott. A Hyundai-ban szerencsére az asszonyon kívül senki nem utazott, és szemből sem jött senki.

– Több mint tizenöt éve vezetek, de soha még egy koccanásom sem volt. Nagyon könnyű hibázni az úton és tönkretenni nem csak a saját, de mások életét is. El vagyok kenődve. Mivel részletre vettem a kocsimat, még hat évig kell törlesztenem. Csödbe jutottam, nem tudom, mit csináljak – sóhajtott a vállalkozó.

A történethez hozzá tartozik, és ezt az asszony is hangsúlyozta, életét annak köszönheti, hogy mindig becsatolja a biztonsági övet, és a kocsiban légzsák is volt. Így zúzódásokkal megúsza a balesetet.

– Inkább többet fizettem a Hyundai-ért az extrák miatt. Az öv pedig lehet, hogy kényelmetlen, de mint az én példám is mutatja, életet menthet – tette hozzá az asszony kórház udvarán.

A. T. J.

Küszöb

Három hajléktalan üldögél a bezárt belvárosi étterem kirakata alatti pinceküszöbön. Egyikük könyökére ereszkedve félig hanyatt dől, sötét nyershús színű arcát a kora délelőtti napfénybe fordítja. A piros műanyag sapkás mond valamit, erre a harmadik (egy kockás inges) legyint, és szájaához emeli a sárgás lével töltött pille palackot. Mellettük jönnek-mennek az emberek, oda sem nézve, az utca tartozékainak tekintett „hontalanok” látványa nem ér föl az érzéklésküszöb. A hármak pedig ugyancsak nem vesznek tudomást a másik oldalon élőkről, semmi dolguk velük, amíg közülük is át nem billen a küszöbön valaki.

NY. P.

Három vevő is jelentkezett a gyevi temetőért

Nincs pénz kegyeleti parkra

Szemét és gatzenger a szegedi gyevi temetőben.

Fotó: Gyenes Kálmán

A szegedi, felsővárosi plébániának nincs arra pénze, hogy kegyeleti parkot alakítsanak ki a gyevi temetőből, az szinte biztos, hogy lakópark épül a régóta bezárt sírkert helyén. A volt temető egy része majd kegyeleti helyként funkcionál.

„Nem akarunk lakóparkot a gyevi temető helyén! Ne engedje a város, hogy házak épüljenek a sírok fölé! Alakítsanak ki a Tarján szélén elterülő sírkert helyén kegyeleti parkot!” Ilyen, s ehhez hasonló panaszokkal, kérésekkel kereste meg szerkesztőségünk sok olvasónk levélben és telefonon is, amióta megjelent lapunkban a cikk: a felsővárosi plébánia hamarosan eladja sírkertet, s lakópark épül Szeged egyik legrégebbi temetője helyén.

– A város vezetése nem akadályozhatja meg a terület beépítését, ugyanis a temető nem önkormányzati, hanem egyházi tulajdon – nyilatkozta lapunknak Novák István. Szeged főépítésze elmondta: egykor valóban az volt a városfejlesztők elképzelése, hogy a József Attila sugárút mellett fekvő területen kegyeleti parkban emlékezhessenek elődeikre a szegediek, ám a felsővárosi plébánia kérésére néhány évvel ezelőtt, az előző ciklusban módosította az önkormányzat az e terü-

letre vonatkozó rendezési tervet, s engedélyt adott lakópark építésére.

– Ez persze nem jelenti azt, hogy mindenfajta városi ellenőrzés alól kikerült a volt temető. Az építkezés csak akkor kezdődhet meg, ha engedélyeztetik a részletes terveket, s a főépítési iroda természetesen mindent megtesz annak érdekében, hogy a bezárt sírkert helyén egy ligetes lakóövezet alakuljon ki.

Tóth Alajos felsővárosi plébános úgy fogalmazott: nem érti igazán, miért ez a nagy felzúdulás, hiszen a lakóparkos beépítés terve már hosszabb ideje közismert.

– Meglepődve hallok a panaszokat, ugyanis korábban mindig azt sérelmezték a temető közelében lakók, miért nem kezdi már meg az egyház a terület rendezését. Akkor is azt mondtam, s most sem fogalmazhatok másként: a pénz hiánya akadályozta meg egyházunkat abban, hogy nagyobb gondot fordítson a bezárt sírkertre. Hozzáteszem: nem alakult volna ki ilyen áldatlan állapot Tarján szélén, ha 1972-ben nem tiltja meg kategorikusan az akkori tanácsi vezetés, hogy tovább temethessenek a gyeviben. Ha csak az urnás temetést engedélyezik akkor, már forintokhoz juthatott volna a felsővárosi egyházközség a sírhelymegváltási pénzekből. Ám meg

erre sem volt módunk, így az anyagi források elapadtak, a tartalékokat néhány év alatt felémésztette a bezárt temető gondozása, s később már nem volt miből finanszírozni az utak tisztítását, a sírok gondozását – mondta el Tóth Alajos.

A plébánostól megtudtuk: csupán a volt temető kitakarítására legalább ötvenmilliót kellene fordítani, míg egy kegyeleti park kialakítása ennél is többe kerülne. Ám eddig még senki nem ajánlkozott, hogy pénzbeli segítséget nyújtana. Olyan befektető pedig nincs, aki azért venné meg a sírkertet, hogy árnyas ligetet hozzon létre. Ezért nem volt más választás, mint a lakóparkos beépítés mellett dönteni.

– Már láttam a tervvázlatokat, s elmondhatom: szó sincs arról, hogy egy zsúfolt lakótelep épülne a temető helyére. A lakópark megálmodói egy szellős beépítésű, nagy zöldterülettel rendelkező épületgyűtest álmodtak a gyevi helyére. Emellett a volt temető egy része kegyeleti helyként funkcionál majd, ahol egy emlékművet is állíttat egyházunk. Az is hamarosan kiderül, ki fogja megkezdeni az építkezést. Jelenleg három befektetői csoporttal tárgyalunk, s május végig azt is eldől, ki veheti meg a temetőt – mondta Tóth Alajos.

BÁTYI ZOLTÁN

Határjel vagy zarándokhely lehetett?

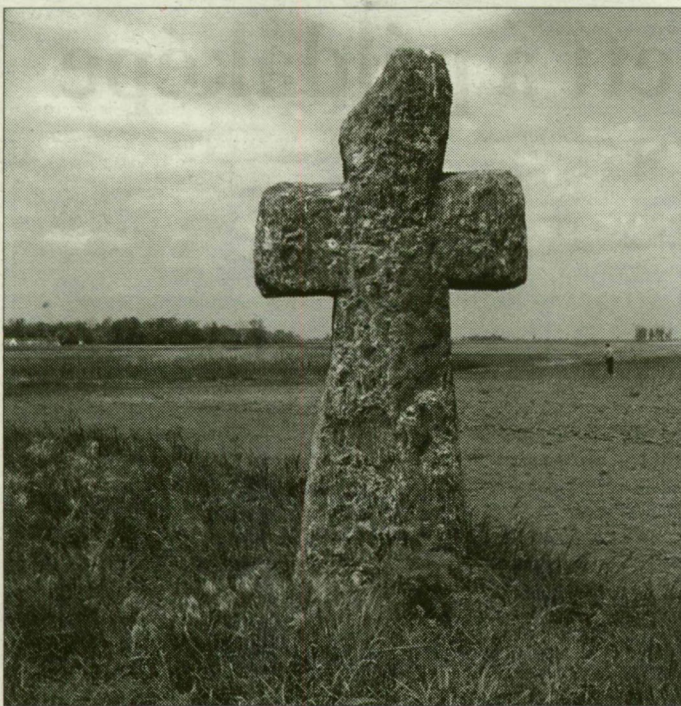
Antik kereszt Apátfalva mellett

Évszázadok óta áll a hajdani Belez-ér mellett a titokzatos kereszt, bár helyét többször is változtatta, mint a kőbor lélek. Kiásták, mert útban volt, arrébb tették, aztán visszaparancsolták, mert katonai vonatkozási pont volt, de hogy oda tették-e vissza, ahol előzőleg állt, vagy néhány méterrel arrébb, azt se tudja senki.

Két ember kapál a kereszt mellett a fiatalabb évszázadból, teljes békességben. Az egyik magyarcsanádi, a másik apátfalvi. A szomszéd falvak kötekedő versengése nem látszik rajtuk, bár az egyik jóval előbbre tart, mint a másik. Az azonban közös bennük, hogy a kőkeresztről egyik se tud semmit. Az a bizonyos semmi sem egyforma azonban. Az egyik Lajos-keresztként ismeri, a másik török keresztnek mondja. Hogy melyik Lajosról kapta volna a nevét, vagy hogyan lehetne török, ha azoknál a félholdat tisztelik, nem a keresztet – a kérdésekre egyetlen feleletet se kapunk.

Így feleltenek az utókor nemzedékei!

Látható a mi képünkön is, fur-

Kunkeresztnek mondják sokan arrafele, de senki nem tudja származását.

Fotó: Gyenes Kálmán

csa a formája. Az is kisüthető azonnal, a kő is messze földről való, amiből kifaragták. Mikor hozták ide, hogyan hozták és mi-

ért éppen ide tették? Tudós ember se tud rá mit mondani, csak találgatja. Trogmayer Ottó írt róla a szegedi múzeum évköny-

vében majdnem negyed százada, beszámolván a harminc évvel ezelőtti hitelesítő ásatásról, de éppen hitelesítenie nem sikerült. Embernagyságú, ami a föld fölött van, de a teljes mérete 290 centi. Jó mélyre leásták tehát. Fölirata semmi, azt se tudni, határjel, törvényhely lett volna, balesetre, gyilkosságra, szerencsés menekülésre emlékeztetne, ha emlékezne még rá valaki egyáltalán, vagy bűnbánati szerepe lett volna.

Hozzá hasonlító kereszt több is áll a világban, rejtélyük is hasonló. Anyagának meghatározását az említett tanulmány szerint Ravasz Csaba végezte el, megállapítván, hogy fő ásványos elegyrészei: földpát, kvarc, biotit és muszkovit, igen típusos kifejlődéssel. A Déli-Kárpátokban és a Svájci-Alpokban létezik ilyen kőzet, kicsi a valószínűsége, hogy Svájból szállították volna ide. Valószínűbb az erdélyi származás, a Maroson meg a Belez-éren hozhatták, amikor még az érben víz is folyt. A most talán megbízhatatlan néphit szerint Kun László sírját őrzi.

És Belezfalu emlékéit?

HORVÁTH DEZSŐ

Erdély szokásvilága a galériában

Bálint és Sándor Csongrádon

Aki kíváncsi Erdély lelkének egy darabkájára, szakítson időt a fotók és faragások megtekintésére. Bálint Zsigmond marosvásárhelyi fotóművész és Sándor János hármásfalui faragó csongrádi kiállítását Dömötör János művészettörténész ajánlotta az érdeklődő helybeliek figyelmébe.

A Homoródvárosfalván 1941-ben született faragót, Sándor Jánost változatos élete során sokan megismerték Erdélyben és Magyarországon is, valamint Svájcban, Németországban. Köztéri kopjafái, székely kapui (Szegeden, Csongrádon, Budapesten) és kiállításán bemutatott faragásai emlékeztetnek. Megfaragta a valamikori történelmi Magyarország 68 vármegyéjének címerét. Fehéregyházán egy harminchat részből álló kazettás faragás őrzi keze nyomát.

Nagy elismeréssel említette Dömötör János, hogy Sándor János a fa sajátos anyagát, lehetőségeit jól kihasználja, mivel a

vertikális ábrázolást részesíti előnyben. Olykor meghagyja a fa gyalulatlan részeit is. Amit ábrázol, az jórészt a magyar hiedelmvilágból ered, a turultól a csodaszarvasig, illetve a magyar történelemből. Az erdélyi, a magyar címersorozata külön figyelmet érdemel, hasonlóképpen lírai jellegű témái.

Amíg a faragás ősi műfaj, a fotó újnak számít. Sokáig csak ipari munkának ismerték el, és ennek a fiatal művészetnek egyik jeles művelője Bálint Zsigmond, aki Marosvásárhelyt született 1937-ben. Képei bejárták a világot mielőtt Csongrádra eljutottak. Kedvelt témája az erdélyi falvak élete, a máig megmaradt szokásvilág vonzásában tartja, érdeklődik a kismesterségek, a gyermekjátékok. Jó néhány néprajzi könyvnek ő készítette el a képanyagát. Munkái az identitástudat, az erdélyiség megőrzéséhez is hozzájárulnak. Erdély magyarjainak tekintetével, tiszta arcával találkozunk fekete-fehér képeit nézve.

B. GY. GY.